

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

CHEMIJOS INSTITUTAS

2005 m. gegužės 9 d. Nr. 1050-8-61

Vilnius

1. Santrauka

Chemijos institutui (toliau – Institutas) 2004 metams dviejų programų vykdymui patvirtinta 6327,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, o panaudota 5924,3 tūkst. Lt. Finansų ministerijai pervestas nepanaudotas 2005-01-01 Specialiosios programos lėšų 77 tūkst. Lt likutis negražintas, paliktas Institutui 2005 metams.

Mes surinkome pakankamų audito įrodymų, kurie leidžia pagrįstai teigti, kad Institutas darė klaidas apskaitydamas ūkines operacijas ir atskleisdamas jas 2004 metų finansinėje atskaitomybėje.

2. Audito užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2004-06-07 pavedimu Nr. 1050–8.

Audituojamas subjektas (Chemijos institutas) yra valstybės mokslo institutas, biudžetinė mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta Lietuvos ūkiui ir tarptautiniam bendradarbiavimui svarbiems ilgalaikiams tarptautinio lygio moksliniams tyrimams vykdyti. Instituto pagrindinė veikla yra moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra. Institutas yra viešasis juridinis asmuo, turintis antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu, taip pat sąskaitas bankuose.

Adresas – A. Goštauto g. 9, Vilnius, identifikavimo kodas – 111954074.

Instituto steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamu laikotarpiu Institutui vadovavo direktorius Eimutis Juzeliūnas, apskaitos tarnybai – vyriausioji buhalterė Leonora Kazlauskienė.

Audituojamas laikotarpis – 2004 metai.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančių turtą dalis.

Ataskaita nurodo tik audito atliktus ir nustatytus dalykus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Atlikome Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitos (forma Nr. 2) ir kitų apyskaitų (forma Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-3, B-9, B-11) auditą.

Atlikome išankstinį tyrimą, įvertinome vidaus kontrolės aplinką, rizikas, nustatėme, kad Instituto vadovybė priėmė (įdiegė) aukščiausio lygio finansų ir vidaus kontrolės procedūras, mažinančias galimą rizikos poveikį; vidaus kontrolės sistema sukurta, ji yra patenkinama. Instituto vadovybė operatyviai reagavo į pateiktas pastabas, audito metu šalino nustatytus neatitikimus, pažeidimus.

Mes atlikome auditą pagal Valstybinio audito reikalavimus. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad pateiktų pakankamus ir tinkamus įrodymus, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės ir sandorių auditas, apimantis apskaitos dokumentų ištyrimą, vidaus kontrolės ir finansų valdymo informacijos, sudarytų sutarčių ir sprendimų, susijusių su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimo juo, teisėtumo tyrimą.

Mes ištyrėme vidaus kontrolės aplinką, darbo užmokesčio, ilgalaikio ir trumpalaikio bei finansinio turto, įsiskolinimų ir kitų išlaidų apskaitos vidaus kontrolės procedūrų veikimą. Siekdami sumažinti audito riziką pagal audito programas atlikome ilgalaikio, trumpalaikio ir finansinio turto, sąskaitų uždarymo savarankiškas (detalias) didelės apimties procedūras, darbo užmokesčio ir įsiskolinimų vidutinės apimties procedūras, kitų išlaidų apskaitos mažos apimties procedūras.

Mes dalyvavome kaip stebėtojai, atliekant Instituto turto metinę inventORIZaciją, kurios metu nustatyta, kad faktiškas materialinių vertybių kiekis ir sumos atitinka buhalterinės apskaitos duomenis.

4. Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (2004-07-21 nutarimo Nr. 926 redakcija) pagal vykdomas programas Institutui skirta:

- 4730 tūkst. Lt vykdyti programą „Šalies mokslo plėtojimas chemijos srityje“ (kodas 1.1);
- 1340 tūkst. Lt vykdyti programą „Specialioji programa“ (kodas 88.8).

Institutui 2004 metais pagal vykdomas programas buvo patvirtinta 6327,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 5924,3 tūkst. Lt (iš jų: 257,7 tūkst. Lt – didinti minimaliąją mėnesinę algą). Institutas panaudojo 5924,3 tūkst. Lt patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų ir jų neviršijo, negavo (nesurinko) 403,4 tūkst. Lt.

Lyginant kasines išlaidas su faktinėmis nustatyta, kad kasinės išlaidos 2004 m. yra mažesnės 34,9 tūkst. Lt už faktines dėl įsiskolinimo darbo užmokesčio (9,7 tūkst. Lt), socialinio draudimo įmokų (2,8 tūkst. Lt), kitų paslaugų (22,4 tūkst. Lt). 2004 metais Institutas įsigijo 28,5 tūkst. Lt ilgalaikio turto.

Kreditorinis Instituto įsiskolinimas 2004-01-01 – 177,1 tūkst. Lt, 2005-01-01 – 144,2 tūkst. Lt, kreditorinis įsiskolinimas metų pabaigoje sumažėjo 32,9 tūkst. Lt (65,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokos 28,5 tūkst. Lt kitos paslaugos, 49,8 tūkst. Lt komunalinės paslaugos).

Debitorinis įsiskolinimas 2004-01-01 – 174,9 tūkst. Lt, 2005-01-01 – 304,1 tūkst. Lt, debitorinis įsiskolinimas padidėjo 129,2 tūkst. Lt (154,2 tūkst. Lt atsiskaitymai su biudžetu, PVM, 139,2 tūkst. Lt atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais, 9,6 tūkst. Lt atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis, 1,1 tūkst. Lt atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas).

Institutas 2004 metais gavo iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo 400,0 tūkst. Lt pavedimų lėšų pagal sudarytas sutartis, o iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos – 74,4 tūkst. Lt pagal įsakymus, įvairioms išlaidoms (ekonominės klasifikacijos kodą 2211330 ir kt.).

Pagal Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo ir kitų subjektų reikalavimus Institutas pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitas, forma Nr. 2, kuriose nurodė, kad visas gautas lėšas panaudojo pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus 2211330 „kitos paslaugos“.

Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo sutikimu, pagal sudarytą sąmatą prie sutarties (kurioje nurodyta, kad Institutas panaudos gautas lėšas ir turtui įsigyti), Institutas įsigijo 42,6 tūkst. Lt ilgalaikio turto, panaudojo 43,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 13,4 tūkst. Lt – soc. draudimo įmokoms. Švietimo ir mokslo ministerijos skirtas 42,5 tūkst. Lt lėšas panaudojo valstybės stipendijoms, 15 tūkst. Lt – cheminių atliekų tvarkymui ir kt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ ir 1991-11-23 nutarimas Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ reglamentuoja minėtų įstaigų ir institucijų darbuotojų darbo užmokesčio, priedų, priemonių ir vienkartinių piniginių išmokų mokėjimą iš darbo užmokesčio fondo lėšų. Taigi mokant šių institucijų ir įstaigų darbuotojams darbo užmokestį iš pavedimų lėšų nei jo dydžio, nei jo skyrimo ir mokėjimo tvarkos nereglamentuoja joks teisės aktas, todėl darbo užmokestis, priedai ir priemonės mokamos neriboto dydžio.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 04 26 nutarimu Nr. 478 patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka nustato, kokia tvarka yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, savivaldybių įstaigoms ir įmonėms. Asignavimų valdytojas, Valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdamas valstybės biudžeto lėšas Chemijos institutui pavedimams vykdyti, turėjo informaciją (pagal pateiktas išlaidų sąmatas ir pavedimų įvykdymo atskaitas), kad Institutas už pavedimų lėšas planuoja įsigyti ilgalaikio turto, jį įsigijo (pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitą, formą Nr. 2). Tokiu būdu Valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdamas valstybės biudžeto lėšų ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, ir Institutas, panaudodamas valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, nesilaikė minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatų.

5. Reikšmingi dalykai, kurie turėjo įtakos finansinių ataskaitų duomenų teisingumui ir į kuriuos turėtų būti atkreiptas atitinkamo lygio vadovų dėmesys

5.1. Dalykai, susiję su apskaitos tvarkymu

Institutas dalį (137,9 tūkst. Lt) užregistruotų gautų pavedimų lėšų 110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“ apskaitė ne 176 subsąskaitoje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“, bet 280 susąskaitoje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“, kuri pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) (patvirtintos Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70) 280-290 punktų nuostatas skirta pagamintai produkcijai, kurios savikaina apskaičiuojama ir kuri metų pabaigoje uždaroama 410 subsąskaita „Pelnas ir nuostoliai“.

Institutas neteisingai apskaitė 111 subsąskaitoje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ Iždo negrąžintus asignavimus specialiosios programos veiklos išlaidoms (77 tūkst. Lt) ir nuompinigiams padengti (11,1 tūkst. Lt). Šios sumos apskaitytos nesant pagrindžiančių apskaitos dokumentų ir nesilaikant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 ir

13 straipsnių reikalavimų fiksuoti ūkinės operacijas apskaitos registruose surašant apskaitos dokumentus. Negauti asignavimai nėra biudžeto įsiskolinimas biudžetinei įstaigai. Ta pati suma neteisingai nurodyta 260 subsąskaitoje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“.

Institutas apskaitė 111 subsąskaitoje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ 141,3 tūkst. Lt lėšų, gautų už suteiktas paslaugas, tačiau šios sumos neapskaitė 173 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su biudžetu“, o neteisingai šią sumą apskaitė 260 subsąskaitos „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 53 eilutėje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“ neteisingai nurodyta 137,7 tūkst. Lt 246 subsąskaitos „Socialinio vystymo fondas“, 84,5 tūkst. Lt subsąskaitos „Gamybinės veiklos sąnaudos“, 62,6 tūkst. Lt subsąskaitos „Paskirstytinos išlaidos“, kurių likučiai perkelti iš balanso, kai Institutas buvo ūkiskaitinė įmonė.

Kadangi apskaitos registruose nenustatėme, kad metų pabaigoje liko nepanaudotų asignavimų pagal specialiąją programą lėšų, atsargų įsigytų iš biudžeto lėšų, išankstinių apmokėjimų tiekėjams iš biudžeto lėšų, nebaigtos statybos likučių, teigiame, kad neteisingai uždaryta 200 subsąskaita „Išlaidos iš biudžeto“ ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ neteisingai nurodyta 84 tūkst. Lt suma.

Institutas gautų pajamų už suteiktas paslaugas 39,8 tūkst. Lt neapskaitė 178 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“.

5.2. Dalykai, kurie turėjo įtakos Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso teisingumui

Užregistruotos pavedimų lėšos (137,9 tūkst. Lt) apskaitytos ne 176 subsąskaitoje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“, o 280 subsąskaitoje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“, Iždo negražinti asignavimai ir nuompinigiai 88,8 tūkst. Lt neteisingai apskaityti 111 subsąskaitoje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ ir 280 subsąskaitoje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“, lėšos, gautos už suteiktas paslaugas (141,3 tūkst. Lt) neapskaitytos 173 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su biudžetu“, o neteisingai apskaitytos 280 subsąskaitoje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“, 280 subsąskaitoje „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“ neteisingai perkelti 284,8 tūkst. Lt ūkiskaitinės įmonės likučiai, neteisingai uždaryta 200 subsąskaita „Išlaidos iš biudžeto“ 84 tūkst. Lt, gautos 39,8 tūkst. Lt pajamos neapskaitytos 178 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 64 eilutės „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ suma sumažinta 137,9 tūkst. Lt, 15 eilutė „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ padidinta 88,1 tūkst. Lt, 62 eilutėje „Atsiskaitymai su biudžetu“ sumažinta 141,3 tūkst. Lt, 53 eilutė „Parduota produkcija, atlikti darbai ir suteiktos paslaugos“ padidinta

689,5 tūkst. Lt, 34 eilutė padidinta 84 tūkst. Lt, 32 eilutė „Atsiskaitymai su debitoriais ir kreditoriais“ sumažinta 39,8 tūkst. Lt.

5.3. Dalykai, kuriuos reikia spręsti, siekiant užtikrinti teisingą gautų pajamų ir išlaidų apskaitą

Institutas su juridiniais asmenimis yra sudaręs Patalpų nuomos sutartis patikėjimo teise valdomame pastate A. Goštauto g. 9, Vilniuje. Per 2004 metus Institutas gavo iš nuomininkų 22,5 tūkst. Lt įmokų už komunalinius patarnavimus. Pirmąjį pusmetį gavo 12,1 tūkst. Lt įmokų už komunalinius patarnavimus, jų nepervedė į biudžetą ir neapskaitė Specialiojoje programoje (88.8). Institutas nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija, toliau – Taisyklės) 29 punktu, kuriuo nustatyta, kad biudžetinės įstaigos bei valstybinės mokslo ir studijų institucijos, kurios gauna pajamų atlikdamos funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kasmet sudaro pajamų ir specialiųjų programų sąmatas, kurias tvirtina valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, 22 ir 26 punktu, kurie nustato, kad biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kaupiamos atskiroje sąskaitoje ir į valstybės biudžetą įmokamos ne rečiau kaip kartą per mėnesį ir kiekvieno ketvirčio paskutinę darbo dieną. Institutas nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 234 punktu, kuriuo nustatyta, kad biudžeto išlaidos įtraukiamos į apskaitą pagal programas, funkcinę ir ekonominę klasifikaciją ir padarytų išlaidų neapskaitė specialiosios programos kasinėse ir faktinėse išlaidose pagal ekonominę klasifikaciją. Padarytas išlaidas iš šių pajamų Institutas nurašė tik per balansines sąskaitas.

Per 2004 m. Institutas gavo 261,1 tūkst. Lt įmokų už suteiktas paslaugas, kurių neplanavo Specialiojoje programoje, jų nekaupė atskiroje sąskaitoje ir neįmokėjo į valstybės biudžetą. Taip nesivadovauta Taisyklių 22, 26, 29 punktais. Taip pat nesivadovauta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 234 p., kuriuo nustatyta, kad biudžeto išlaidos įtraukiamos į apskaitą pagal programas, funkcinę ir ekonominę klasifikaciją, ir padarytų išlaidų neapskaitė specialiosios programos kasinėse ir faktinėse išlaidose pagal ekonominę klasifikaciją. Padarytas išlaidas iš šių pajamų Institutas nurašė tik per balansines sąskaitas.

Nuo 2004-06-20 pagal Taisyklių 72 punkto nurodymus gautos iš asmenų įmokos pagal trečiųjų asmenų teikiamas paslaugas (patalpų nuomininkų įmokos už energiją, vandenį ir kitas paslaugas) naudojamos pagal biudžetinės įstaigos vadovo patvirtintą sąmatą, kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos. Institutas neapskaitė per 2004 m. antrąjį pusmetį 10,4 tūkst. Lt įmokų už komunalinius patarnavimus¹¹² subsąskaitoje „Kitos lėšos“ ir naudojo ne pagal įstaigos vadovo patvirtintą sąmatą (10,4 tūkst. Lt).

5.4. Dalykai, kurie turėjo įtakos metinės ataskaitos (forma Nr. 2) teisingumui

Institutas neapskaitė gautų pajamų (už 2004 m. suteiktas komunalines paslaugas 261,1 tūkst. Lt ir per 2004 m. I pusmetį 129,3 tūkst. Lt ūkio subjektams) ir padarytų 283,6 tūkst. Lt (261,1+22,5=283,6) išlaidų, todėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-1-01 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytos kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos 283,6 tūkst. Lt.

5.5. Dalykai, susiję su Instituto kontrolės sistema, į kuriuos turi būti atsižvelgta

Institute veikiančios kontrolės procedūros nepajėgios nustatyti galimas apskaitos ir finansinės atskaitomybės klaidas, jos neužtikrina, kad visos ūkinės operacijos būtų užregistruotos atitinkamose balansinėse subsąskaitose, kad balanse ir kitose atskaitomybės formose būtų užregistruotos ūkinės operacijos, kurios tikrai įvyko, kad aktyvas ir pasyvas būtų teisingai įvertintas, kad ūkinės operacijos būtų atliktos pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, kad ūkinės operacijos būtų įregistruotos apskaitos registruose ir atskleistos finansinėse ataskaitose laikantis apskaitos principų ir taisyklių.

6. Dalykai, kuriuos audituojamos įstaigos vadovybė turi apsvarstyti ir numatyti priemonės jiems pašalinti

Institutas sudarė sutartis su UAB „Vilniaus energija“ dėl pastato aprūpinimo elektros energija. Institutas, sudarydamas sutartis su minėta bendrove, numatė atsiskaityti už suteiktas paslaugas ir už Institutui nepriklausančiose patalpose esančius juridinius asmenis, t.y. prisiėmė išsipareigojimus sumokėti ne tik už Institutui, bet ir kitiems ūkio subjektams teikiamas paslaugas. Kiekvieną mėnesį, atlikdamas tarpininko funkcijas įvairioms įstaigoms ir įmonėms, esančioms Goštauto g. 9 ir Akademijos g. 7, Vilniuje Institutas išrašo sąskaitas už sunaudotą elektros energiją. Už sunaudotą elektros energiją turto (patalpų) valdytojai atsiskaito Institutui. Tokiu būdu Institutas teikia paslaugą – vykdo administratoriaus funkcijas (tvarko komunalinių paslaugų apskaitą ir atlieka atsiskaitymus už suteiktas paslaugas, elektrą). Tokia veikla 2003-05-27 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 669 „Dėl valstybės institutų statutų patvirtinimo“ patvirtintame Chemijos instituto statute nenumatyta.

Institutas nevykdė Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (1991-05-21 Nr. I-1336) 9 straipsnio 2 dalies reikalavimų, nes nesumokėjo apskaičiuoto 2004-01-01 – 83,8 tūkst. Lt, 2005-01-01 – 58,6 tūkst. Lt (2003 metų skolos likučio) socialinio draudimo įmokų iš Specialiosios programos lėšų, kodas 88.8, nors įstatymo 9 straipsnio 2 dalis nustato, kad apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas draudėjas sumoka ne vėliau, kaip iki kito mėnesio 15 dieną.

Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003-12-11 Nr. IX-1884 su vėlesniais pakeitimais) 14 straipsnio 1 dalies nuostata paveda biudžetinių įstaigų vadovams sudarant išlaidų sąmatas numatyti reikiamus asignavimus esamiems įsiskolinimams padengti. Institutas nenumatė asignavimų 2004-01-01 58,6 tūkst. Lt įsiskolinimui padengti už socialinio draudimo įmokas.

Institutas nevykdė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (2002-07-02 Nr. IX-1007) 23 straipsnio 3 reikalavimų, t.y. nesumokėjo 2005-01-01 apskaičiuoto 9,6 tūkst. Lt gyventojų pajamų mokesčio iš Specialiosios programos lėšų, kodas 88.8. Įstatymo 23 straipsnio 3 dalis nustato, kad išskaičiuotas pajamų mokestis turi būti sumokėtas į biudžetą iki to paties mėnesio 15 dienos, o nuo išmokų, išmokėtų po atitinkamo mokestinio laikotarpio mėnesio 15 dienos, išskaičiuotas pajamų mokestis turi būti sumokėtas iki to paties mėnesio paskutinės dienos. Institutas nesumokėjo 13,7 tūkst. Lt darbo užmokesčio darbuotojams iš Specialiosios programos, kodas 88.8. Minėtas skolas Institutas sumokėjo 2005 m. sausio mėnesį iš 2005 m. patvirtintų asignavimų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms.

Taisyklių 79 punkto nuostatos nurodo, kad iš sutaupytų asignavimų išlaidoms pirmiausia turi būti dengiamas kreditorinis įsiskolinimas, tačiau 2004 m. Institutas išmokėjo darbuotojams 34,3 tūkst. Lt priedų (sumokėjo 10,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų už darbuotojams apskaičiuotus priedus).

Šiuo atveju Institute nepakankamai veikė išankstinė ir einamoji finansų kontrolė, kuri neužtikrino, kad sudarant išlaidų sąmatą būtų numatyti asignavimai įsiskolinimams padengti, kad priimant sprendimus būtų pirmiausia dengiamas kreditorinis įsiskolinimas.

Pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 straipsnio 6 dalies nuostatas vyriausiasis buhalteris atsako už išankstinę finansų kontrolę.

7. Kiti pastebėjimai

Džiaugiamės, jog Institutas 2004 metais patvirtino Apskaitos politiką.

Instituto darbuotojai operatyviai reagavo į audito metu pateiktas pastabas ir šalinę nustatytus pažeidimus.

Institutas nesudarė trijų valstybinės žemės sklypų, kuriais naudojasi (žemės sklypo dalies prie pastatų A. Goštauto g. 9, Akademijos g. 7, Mokslininkų g. 14, 14A, Vilniuje), naudojimo sutarčių, dėl to Institutas apskaitoje ir metinėje atskaitomybėje nepateikė žemės sklypų kiekio ir vertės sumos. Po mūsų pastebėjimo Institutas 2005 m. kovo mėnesį įrašė Didžiojoje knygoje ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-04-01 balanso nebalansinėje sąskaitoje „Kitas turtas“ 01 pagal panaudos sutartį gautą žemės sklypą (A. Goštauto g. 9, Vilniuje), kurio vertė 404809 Lt, plotas 0,4522 ha. Institutas 2004-

11-08 raštu Nr. VII-330 kreipėsi į Vilniaus m. savivaldybės miesto Plėtros departamentą dėl ribų (dviejų sklypų) nustatymo ir patikslinimo žemės sklype.

Institute neužtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas, nes tie patys asmenys yra sprendimų priėmėjai ir tiesioginiai vykdytojai, t. y. Instituto direktorius yra materialiai atsakingas asmuo, kuris tvirtina turto likvidavimo ir nurašymo aktus. Dėl šių priežasčių neužtikrinta einamoji ir paskesnioji finansų kontrolė, yra rizika, kad nebus užtikrintas sprendimų vykdymo teisingumas ir savalaikiškumas. Po mūsų pastebėjimo direktorius, vadovaudamasis Instituto tarybos 2004-12-09 nutarimu (protokolas Nr. 9), perdavė materialines vertybes paskirtam materialiai atsakingam asmeniui – Medžiagotyros ir korozijos tyrimų skyriaus vyresniajam mokslo darbuotojui (direktoriaus 2004-12-13 įsakymas Nr. 67-V).

Institutas nepatvirtino (nesudarė) 2004 metų programos sąmatos einamojo remonto darbams, t. y. neplanavo einamojo remonto pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2211115 „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“ (24 eilutė). Lėšas remonto darbams Institutas panaudojo iš kitų paslaugų (dalį išlaidų – ekonominės klasifikacijos kodas 2211130). Institutas padarytas išlaidas įrašė pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą „Kitos paslaugos“ (28 eilutė). Šių išlaidų Institutas neįrašė į patvirtintą Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitą (forma Nr. 2) pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2211115 „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“.

Vadovaujantis Taisyklių 79 punkto nuostatomis, asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją arba sutaupytus asignavimus išlaidoms panaudojus turto įsigijimui finansuoti, atitinkamai tikslinamos sąmatos.

7. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Chemijos instituto vadovybei:

Atlikti ataskaitoje nurodytų neteisingų sąskaitų koregavimus.

Naudojamą valstybinę žemę įforminti ir apskaityti laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir sukurti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad žemės naudojimo operacijos būtų įformintos ir apskaitytos pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Nustatyti išankstinės, einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad visos ūkinės operacijos būtų užregistruotos tinkamose teisingose balansinėse subsąskaitose, kad balanse ir kitose atskaitomybės formose būtų užregistruotos ūkinės operacijos, kurios tikrai įvyko, kad aktyvas ir pasyvas būtų teisingai įvertinti, kad ūkinės operacijos būtų atliktos pagal įstatymus ir

kitus teisės aktus, kad ūkinės operacijos būtų įregistruotos apskaitos registruose ir atskleistos finansinėse ataskaitose laikantis apskaitos principų ir taisyklių.

Nustatyti papildomas išankstinės ir einamosios finansų kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad sudarant išlaidų sąmatą būtų numatyti asignavimai įsiskolinimams dengti, kad sutaupyti asignavimai išlaidoms būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka.

Spręsti klausimą dėl statute nenumatytos veiklos įteisinimo ar jos nutraukimo.

Dėkojame Chemijos instituto darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005-07-01 prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą adresu Pamėnkalnio g. 27, LT-01113 Vilnius.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Danutė Balčiūtė

Susipažino:

Chemijos instituto direktorius

Eimutis Juzeliūnas

Vyriausioji buhalterė

Leonora Kazlauskienė